

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123421932
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6123421932.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpeného ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému ČSOB Poistovňa, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 31 325 416, o zaplatenie 295,97 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 37Cb/111/2023, o nesúhlase Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Trenčín.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 13. decembra 2023 (č. l. 49 spisu) postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“ alebo „zákon č. 307/2016 Z. z.“) Okresnému súdu Trenčín ako súdu príslušnému na jej prejednanie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde. Okresný súd Trenčín s postúpením sporu z Okresného súdu Banská Bystrica nesúhlasil a spor predložil podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že žalovaný má sídlo v Bratislave, a teda v obvode Krajského súdu v Bratislave, preto podľa § 22 písm. a/ CSP je na konanie v predmetnom obchodnoprávnom spore kauzálné príslušný Mestský súd Bratislava III.

2. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Trenčín (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Trenčín s postúpením sporu dôvodný nie je.

3. Podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť.

4. Podľa § 10 ods. 3 veta prvá zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, platobný rozkaz sa zrušuje, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a žalobcu o tom upovedomí.

5. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

7. Podľa § 36 ods. 1, 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

9. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

10. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

11. Podľa § 12 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

13. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

14. Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že žalobca postúpením pohľadávky od poškodeného (R. Š., nar. XX. K. XXXX) na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 16. júna 2023 nadobudol pohľadávku vzniknutú titulom škody spôsobenej na motorovom vozidle, ktorého držiteľom bol poškodený, a to prevádzkou motorového vozidla, na ktoré bolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovaného. Žalobca za účelom uplatnenia tejto pohľadávky podal dňa 23. októbra 2023 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní podľa zákona č. 307/2016 Z. z.

15. Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací vydal dňa 3. novembra 2023 platobný rozkaz č. k. 35Up/1036/2023-18, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu istinu 295,97 eura s úrokom z omeškania 9,00 % ročne zo sumy 295,97

eura od 17. júla 2023 do zaplatenia, alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Žalovaný proti označenému platobnému rozkazu podal včas odôvodnený odpor, následne žalobca navrhol pokračovanie v konaní na Okresnom súde Trenčín, teda na súde príslušnom podľa § 19 písm. b) CSP, dôvodiac miestom vzniku poistnej udalosti (v Považskej Bystrici), v ktorom mieste má pobočku aj žalovaný a ktoré miesto by bolo vhodnejšie a hospodárnejšie pre priebeh konania. V nadväznosti na uvedené Okresný súd Banská Bystrica postúpil spor Okresnému súdu Trenčín, o ktorej okolnosti upovedomil sporové strany. Okresný súd Trenčín s postúpením nesúhlasí a tvrdí, že vzhľadom na sídlo žalovaného v obvode Krajského súdu v Bratislave, je na konanie kauzálne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava III.

16. V predmetnom prípade tak ide o majetkový spor o náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v podobe nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla), ktorý však nespadá pod žiadny z prípadov, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III tak, ako sa mylne domnieva vec predkladajúci Okresný súd Trenčín. Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a/ CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, nakoľko nie je naplnený základný predpoklad podľa ust. § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu nepostačuje, že na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, nakoľko rozhodujúca je právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

17. Najvyšší súd zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodeným, ktorý je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, preto aj v predmetnom spore, v ktorom sa domáha plnenia (nároku na náhradu škody) právny nástupca poškodeného voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Rozhodujúce je, že strany sporu v prejednávanej veci medzi sebou neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. a nie je relevantnou ani skutočnosť, či poškodeným je podnikateľ alebo fyzická osoba - nepodnikateľ.

18. S prihliadnutím na všetky okolnosti nebolo podľa najvyššieho súdu možné v danom štádiu konania, pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore, dospieť k inému záveru ako k tomu, že v tomto prípade sa nejedná o obchodnoprávny spor, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III (§ 22 písm. a/ CSP), ale jedná sa o občianskoprávny spor, a preto ako príslušný súd na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu podľa Civilného sporového poriadku prichádza v prvom kroku v zmysle § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP do úvahy Mestský súd Bratislava IV.

19. Podľa § 19 písm. b/ CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

20. Podľa § 2 ods. 31 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Trenčín je mesto Trenčín; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Trenčín, Ilava, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Považská Bystrica a Púchov. Okresný súd Trenčín má pracoviská v meste Nové Mesto nad Váhom a v meste Považská Bystrica.

21. Najvyšší súd v zmysle uvedeného poukazuje na skutočnosť, že podanie žalobcu obsahuje aj návrh podľa § 19 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého žalobca žiada o pokračovanie v konaní na Okresnom súde Trenčín ako súde alternatívne príslušnom popri všeobecnom súde žalovaného, ktorým je v danej veci Mestský súd Bratislava IV (ide o tzv. miestnu príslušnosť danú na výber), nakoľko škodová (poistná) udalosť, ktorá zakladá ním tvrdený právny nárok žalobcu na náhradu škody, nastala v Považskej Bystrici, teda v obvode Okresného súdu Trenčín. Právo voľby medzi všeobecným súdom žalovaného a súdom uvedeným v § 19 CSP je dané žalobcovi, pričom ak sú splnené podmienky na takýto postup, súd je povinný rešpektovať voľbu žalobcu.

22. Keďže v danom spore o príslušnosť bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, resp. jedná sa o spor občianskoprávny je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Okresnému súdu Trenčín, bol správny. Nakoľko sa nejedná o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje kauzálna príslušnosť podľa § 22 CSP. V tomto prípade je tak na konanie a rozhodnutie vo veci príslušný všeobecný súd žalovaného - Mestský súd Bratislava IV, avšak s poukazom na zistené skutkové okolnosti, kedy je nesporné, že k poistnej udalosti došlo v Považskej Bystrici, čo je v obvode Okresného súdu Trenčín, je popri Mestskom súde Bratislava IV alternatívne príslušný súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody, teda Okresný súd Trenčín, pričom právom voľby disponuje žalobca.

23. Na základe uvedených skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že za použitia § 19 písm. b/ CSP v spojení s § 39 ods. 2 CSP, súdom príslušným na konanie a rozhodnutie vo veci je Okresný súd Trenčín.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.